

Att fara till himlen – om några som har rest

Himlen som mått på en upplevelses storhet, i världslig bemärkelse – från oxfilé till sex – den himlen kan vi lämna på jorden för en stund. Istället växlar vi från härstädes till hinsides. Till Hemlandssånger som det heter i väckelserörelsens terminologi.

Det handlar om syndens elände och dygdens belöning. Om att längta hem. Resa till en stad ovan molnen.

Lågprisflyg kan ta dig på ett stycke väg åt himlahållet, billigt, utan jubel – men fara den sista resan skall vi alla. Ett ovedersägligt faktum. Än så länge. Även om den unga digitala generationen betraktar döden som en sjukdom och ser sig själva som blivande androider, en hägrande möjlighet straxt bakom hörnet.

Det hörn de troligen kommer att kila runt.

Men vad är egentligen hemlandssånger?

["Vi ska fara bortom månen, vi ska fara bortom mars"](#), så går texten till den speedade melodin om en charterbiljett till paradiset, en raket finansierad av högre makter. En väckelsesång med metaforer från charterbranschens och rymdkapplöpningens 60-tal skriven av Carl Öst. Ämnad för Svensktoppen.

Eller lyssna till *Pärleporten*, eller *Som en härlig gudomskälla* som den egentligen heter. En härlig klassiker att skråla till på en enklare krog med en garvad trubadur om en sådan finns. Kareokealternativet väl troligare. Men om inte, streama rösten från himlen i [Totta Näslunds rökiga version](#). En befaren mans bluesiga pärleport, inte utan ironi, inte helt utan associationer Nog blir man lite törstig?

[Ovan där med Stonefunkers](#) flög oss definitivt till ett

syndigare dansparty strax bortom mars.

Och när Rolf Wikström growlar [En stad ovan molnen](#) kan jag få en viss kraft när jag vaknar törstig som en kamel, trots att jag drack så mycket dagen före. En Bloody Mary och en cigarett och jag är på banan igen. Eller på gator av guld. De här är låtarna att skråla till. Att skåla till.

Om Luther verkligen skrev psalmer till musik från dryckessånger som påståtts får vara osagt men han hade ett öra för det enkla och folkliga. "Varför ska djävulen ha all bra musik?" lär William Booth ha sagt.

Men hemlängtan? Kan man bli religiös? Får man vara hedning?

I Mando Diaos poptolkning av Gustav Frödings [Strövtåg I Hembygden](#) svävar musiken i minnet av ett jordiskt paradiset. Med eller utan skuld, med eller utan steelgitarr och munspel – en längtan till en förlorad värld, till barndomens trygghet. Orden om hembygden hittar sin musik i Alsterns dal där min morfar en gång byggde stugor. Den knockade mig. Det är en "hemvänderfromhet" långt från krogens skrål.

Den egentliga betydelsen eller ämnet för hemlandssånger är väl annars resan hem till fadern eller till något hinsides, till en bättre värld. Längtan efter den riktiga bestämmelsen för vårt liv. Ur fattigdom och misär, andlig eller materiell. Om personlig frälsning.

Hemlandssånger är också namnet på en kyrkosångbok från 1891 för utvandrare svenskar i USA.

["En längtan efter ett paradiset bortom skogar, berg och dalar"](#) eller bort från en främmande värld, sällan förmedlad vackrare än i raspet från en 78-varvare.

Som i sången [Jag är en främling](#) med Einar Ekberg. När Ekberg sjöng den, med en baryton som drog trettiotusen eller fler – siffrorna varierar – i Kungsträdgården Stockholm 1953, då är det en annan sak än gråtmilda känslor på krogen. I hans röst finns en märklig ton som lätt kan drabba en hedning.

Ekberg hörde hemma i Pingstkyrkan och var en troende man som aldrig satt sin fot i någon djävulens boning, får man förmoda. Men alltid världsligt brunbränd och klädd i eleganta vita sidenkostymer. Vingarnas färg har inte så stor betydelse för den som flyger så. Inte för pilgrimen som lyssnar heller. Som i [Einar Ekbergs paradnummer](#) *Blott en dag*.

I långa perioder bosatt i Kalifornien var han Lewi Petrus sångarevangelist i ett parallellt folkrörelsesverige som ingen längre minns. Ekberg var en av dåtidens mest populära skivartister med 200 inspelningar och lyssnades på av alla. Han levde så till den grad i förtröstan på högre makter att när han drabbades av cancer i sitt ben 1953 så överlät han helandet till sin gud.

Det fungerade – så där.

Men han sjöng in i det sista. Till dess han for 1961.

Blott en dag sjöngs 1999 in av en annan sångare. En man från en annan folkrörelse, från punken.

Lina Sandells psalm blev ny igen. [Freddie Wadling tog hand om](#)

[den](#) på Frälsningsarméns succéskiva *En salig samling* från vilken flera musikexempel ovan här är hämtade. Utan ironi och direkt på en tagning med Hisingskårens Blåsorkester satte Freddie Wadling otroligt nog en ny och enkel standard för sången.

Uttryckssätten varierar. Frekvensen är din personliga.
Freddie for 2016.

Text: Farbror Mosterberg

Foto Einar Ekberg: Wikimedia Commons, fotograf okänd

Foto Freddie Wadling: AnnaKika, Flickr